

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri 30. septembri 2015. a määruse nr 6 „Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus“ muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 ja § 82 lõike 3 alusel.

Maaelu arengu toetusi antakse “Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) alusel, mis kinnitati Euroopa Komisjoni 13. veebruari 2015. a rakendusotsusega, millega kiidetakse heaks Eesti maaelu arengu programmile Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist toetuse andmine.

Maaeluministri 30. septembri 2015. a määruses nr 6 „Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetus“ (edaspidi *määrus*) tehakse vajalikud muudatused tulenevalt elektroonsele taotlemisele ja menetlemisele üleminekust: tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) taotlusi võetakse edaspidi vastu üksnes Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) e-teenuse keskkonna kaudu. Teine oluline muudatus tuleneb komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), muutmisest, mille kohaselt peab toetuse taotleja edaspidi kinnitama, et kahe aasta jooksul enne taotluse esitamist ei ole toimunud sama või sarnase tegevuse või selle osa ümberpaigutamist sellesse ettevõttesse, kuhu taotletava toetuse abil tehakse investeering. Lisaks peab toetuse saaja kinnitama, et kahe aasta jooksul arvates toetuse väljamaksmisest ei toimu sama või sarnase tegevuse või selle osa ümberpaigutamist sellest ettevõttest, kuhu saadud toetuse abil on investeering tehtud. Samuti muudetakse määrust seoses liisingumaksete abikõlblikkuse maksimaalse tähtaja lühendamise. Kui varem pidi liisingu puhul asja omandiõigus üle minema toetuse saajale viie aasta möödudes arvates *PRIA* poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 2023. aasta 31. detsembril, siis muudatuse järel peab asja omandiõigus üle minema hiljemalt 2023. aasta 30. juuniks.

Ülejäänud muudatused on oma olemuselt normitehnilised ning täpsustavad ja selgitavad.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna põllumajandus- ja toidusektori arengu büroo juhataja Janeli Tikk (625 6299, janeli.tikk@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrust muudetakse järgmiselt.

Eelnõu punkt 1 on seotud toetuse taotleja nõuetekohasuse määramisel kasutatavate majandusaastate täpsustamisega. Väljend „taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta“ ei võimalda hinnata taotleja majanduslikku jätkusuutlikkust ja nõuetele vastavust

kõige uuemate majandusaasta andmete alusel olukorras, kus majandusaasta ei ühti kalendriaastaga (näiteks majandusaasta lõppeb kalendriaasta keskel). Taotleja tegeliku majandusliku jätkusuutlikkuse ja nõuetele vastavuse hindamisel on aga oluline, et aluseks võetakse võimalikult värsked ja kõige uuemad majandusaasta andmed, kuna need iseloomustavad taotleja hetkelist majanduslikku olukorda kõige täpsemini. Tulenevalt eespool kirjeldatust kasutatakse edaspidi sõnu „taotluse esitamisele“. Muudatus tagab nendele ettevõtjatele, kelle majandusaasta ei ühti kalendriaastaga, paindlikumad toetuse taotlemise tingimused.

Eelnõu punktidega 2 ja 3 eelkõige täpsustatakse, keda loetakse taotlejaks.

Eelnõu punktiga 4 täiendatakse sõnastust. Muudatus tuleneb Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 29 lõikest 3.

Eelnõu punktides 5 ja 21 tunnistatakse kehtetuks määruse § 3¹ lõike 2 punkt 3 ja § 10 lõige 4. Kui varem sätestati määruuses nõue, mille kohaselt pidi taotleja esitama Veterinaar- ja Toiduameti õiendi kavandatava investeringuobjekti investeringujärgse nõuetekohasuse kohta, siis edaspidi vastavat õiendit ei nõuta. Investeeringu tegemise järel toiduainete töötlemiseks vajalike nõuete täitmise tagab Veterinaar- ja Toiduameti kontroll, mille tulemusel väljastatakse taotlejale toiduseaduse või söödaseaduse alusel kehtestatud tegevusluba.

Eelnõu punktides 6, 8, 9 ja 30 täpsustatakse sõnastust, ühtlustades nendes sätetes toodu omavahel. Sama sõnastuse kasutamise eesmärk on vältida valesti tõlgendamist.

Eelnõu punktis 7 täpsustatakse, et määruse § 3¹ lõike 2 punktis 1 sätestatud nõudele ei pea vastama taotleja, kes on tegutsenud taotluse esitamise hetkeks alla aasta, või kes on tegutsenud taotluse esitamise hetkeks üle aasta ja kellel puuduvad esimese majandusaasta kohta taotluse esitamisele vahetult eelnenud 12 kuu finantsnäitajad. Kuna majandusaasta pikkus on tavaliselt 12 kuud, aga alustamisel võib see olla lühem või pikem, kuid mitte üle 18 kuu, siis taotleja, kes on tegutsenud taotluse esitamise hetkeks alla ühe aasta, ei pea nimetatud nõudele vastama. Samuti ei pea nimetatud nõudele vastama taotleja, kes on tegutsenud taotluse esitamise hetkeks üle ühe aasta, kuid tal puuduvad esimese majandusaasta kohta taotluse esitamisele vahetult eelnenud 12 järjestikuse kuu finantsnäitajad.

Nimetatud nõuet täpsustatakse, sest majandusliku jätkusuutlikkuse hindamise mudel võib anda ebatäpse tulemuse, kui sinna mudelisse sisestada üksnes alla 12 kuu andmed. Seega, et tagada taotlejate võrdne kohtlemine, on loobutud majandusliku jätkusuutlikkuse hindamise mudeli rakendamisest taotlejate puhul, kellel puuduvad esimese majandusaasta kohta 12 järjestikuse kuu finantsnäitajad, sest nad alustavad alles oma tegevusega.

Nimetatud muudatusega ei looda alles alustavatele tunnustatud tootjarühmadele ja ettevõtjatele olulist eelist, vaid võimaldatakse neil toetust taotleda juba tegutsevate tootjarühmadega võrdsetel alustel. Kuna toetuse saajate sihtgrupis on erinevas arenguetapis olevad tootjarühmad ja ettevõtjad, ei ole nende hindamine ühesuguse metoodikaga asjakohane. Muudatusega tagatakse, et erinevat metoodikat kasutades tagatakse nii alustavate kui ka juba tegutsevate tootjarühmade ja ettevõtjate hindamisel võrreldavad tulemused. Lisaks toetab see muudatus meetme üldist eesmärki, milleks on toetada jätkusuutlikke ja potentsiaalseid tunnustatud tootjarühmi ja ettevõtjaid ning aidata kaasa töötlemisega alustamisele.

Eelnõu punktiga 10 muudetakse liisingumaksete abikõlblikkuse maksimaalset tähtaega. Määruse § 6 punkti 6 kohaselt on liisingumaksed abikõlblikud, kui asja omandiõigus läheb üle viie aasta möödudes arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 2023. aasta 31. detsembril. Pärast muudatust on liisingumaksed endiselt abikõlblikud, kui asja omandiõigus läheb üle viie aasta möödudes arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse

tegemisest, kuid muutub kuupäev, mis ajaks peab omandiõigus olenemata viie aasta täitumisest üle minema – selleks kuupäevaks on 2023. aasta 30. juuni.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artikli 65 lõike 2 kohaselt on kulud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetuse saamiseks kõlblikud juhul, kui need on tekkinud toetusesaajal ja need on tasutud hiljemalt 31. detsembril 2023. Nimetatud lõike teine lause täpsustab, et lisaks on kulud toetuse saamiseks kõlblikud ainult juhul, kui makseasutus (s.o PRIA) maksab asjaomase abi tegelikult välja enne 31. detsembril 2023. Tagamaks, et PRIA jõuaks programmiperioodi lõppu jäävaid väljamakseid teha enne 2023. aasta 31. detsembril, ja võimaldamaks PRIA-le ka kuludokumentide menetlemiseks mõistlik aeg, siis tuuakse nii abikõlblikkust tõendavate kuludokumentide esitamise kui ka omandiõiguse ülemineku tähtaeg varasemaks. Kehtiva määruse alusel teeb PRIA toetuse maksamise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates nõuetekohaste kuludokumentide saamisest. Arvestades nimetatud aega ja võimalikku aega vaidemenetlusteks on vajalik, et asja omandiõigus peab olema üle läinud hiljemalt 30. juunil 2023.

Muudatus ei puuduta neid, kes on saanud toetust juba toimunud taotlusvoorudes, kuna nende taotlusvoorude puhul on tegevuste elluviimise tähtaeg enne 31. detsembril 2023.

Eelnõu punktis 11 täpsustatakse neid kulusid, mida ei loeta abikõlblike kulude hulka. Lisaks rendi-, kütuse-, koolitus- ja sidekuludele on mitteabikõlblik kulu ka üürikulu.

Eelnõu punktides 12 ja 13 eelkõige täpsustatakse, mida loetakse hinnapakkumuseks.

Eelnõu punktis 14 muudetakse määruse § 7 lõike 4 sõnastust. Muudatuse tulemusena sätestatakse määruses, milliseid andmeid peab sisaldama investeeringuobjekti hinnapakkumus, kui taotleja taotleb toetust ehitise ehitamiseks.

Eelnõu punktiga 15 täiendatakse määruse § 7 lõikega 10. PRIA koostab taotlemiseks vajaliku ehitustegevuse hinnapakkumuse vormi vastavalt määruses sätestatule ja avaldab selle oma veebilehel.

Eelnõu punktis 16 täpsustatakse toetuse määra. 15-protsendiline minimaalne toetuse määr abikõlblikest kuludest on nimetatud arengukavas ja selle eesmärk on tagada toetuse ergutav mõju. Tegemist on horisontaalse nõudega kõigi arengukava investeeringutoetuste puhul, mille eesmärk on tagada toetuse andmine üksnes siis, kui toetuse saajal ei oleks tõenäoliselt võimalik investeeringut teha ilma toetuse abita. Seega eesmärk on tagada, et toetusega kaasneks toetuse saajale ergutav mõju. Kui toetatava tegevuse abikõlblike kulude maksumusest moodustab toetus väga väikese osa ehk alla 15%, siis on toetuse taotlejal tõenäoliselt võimalik teha investeering ka ilma toetuseta. Kuna üldjuhul on arengukavas toodud iga investeeringutoetuse kohta täpsemad nõuded toetuse saamiseks, sätestatakse nimetatud toetuse minimaalne määr selguse huvides ka määruses.

Eelnõu punktidega 17, 18 ja 21 sätestatud muudatused tulenevad peamiselt elektroonsele taotlemisele üleminekust. Edaspidi võetakse toetuse taotlusi vastu üksnes PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. Taotlusi ei võeta enam vastu, kui need on esitatud e-posti teel või paberil (piirkondlikus büroos). Toetuse saamiseks esitab taotleja edaspidi PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le avalduse ning selles esitatud andmeid ja

hindamiskriteeriumite täitmist tõendavad dokumendid. Juhul, kui tegemist on sellise seadmega, mille kohta on ehitusseadustiku kohaselt nõutud ehitusluba või ehitusteatist, siis ei pea taotleja seda enam PRIA-le esitama, vaid see peab olema kättesaadav ehitisregistrist. Samuti täpsustatakse neid andmeid, mida taotleja peab esitama tõendamaks, et ta vastab määruse §-s 3 sätestatud mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõtjale või suurettevõtjale esitatud nõuetele. Seega taotleja suuruse määramiseks peab taotleja esitama järgmised andmed: 1) kas ta on autonoomne ettevõtja, partnerettevõtja või seotud ettevõtja; 2) andmed taotleja kontserni liikmete ja taotleja üle lepingu või muu alusel valitsevat mõju omava ettevõtja kohta; 3) andmed taotleja olemasolevate töökohtade ja töötajate arvu kohta.

Eelnõu punktis 19 täpsustatakse, milliseid andmeid peab taotleja avalduses esitama.

Eelnõu punktiga 20 täiendatakse loetelu selle kohta, milliseid andmeid peab taotleja avalduses esitama. Euroopa Komisjoni selgituste kohaselt tuleb liikmesriikidel muuta kõiki komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 alusel rakendatavaid investeeringuteks ettenähtud regionaalabi kavasad, et võtta arvesse muudatusi nn ümberpaigutamist keelavates sätetes. Komisjoni määrusega (EL) 2017/1084, millega muudetakse määrust (EL) nr 651/2014 sadama- ja lennujaamataristule antava abi, kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks antavast abist teavitamise künnise, spordi- ja mitmeotstarbelise vaba aja veetmise taristule antava abi ja äärepoolseimaid piirkondi käsitlevate regionaalse tegevusabi kavade osas ning millega muudetakse määrust (EL) nr 702/2014 abikõlblike kulude arvutamise osas (ELT L 156, 20.06.2017, lk 1–18), täiendatakse komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artiklit 14 lõikega 16, mille kohaselt abisaaja kinnitab, et kahe aasta jooksul enne abitaotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel algne investeering, ning ta võtab kohustuse, et ümberpaigutamist ei toimu kahe aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on algne investeering tehtud.

See tähendab, et taotleja peab kinnitama, et kahe aasta jooksul enne taotluse esitamist ei ole toimunud ühest ettevõttest sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimist sellesse ettevõttesse, kuhu taotletava toetuse abil tehakse investeering ehk ei ole toimunud ümberpaigutamist ettevõttesse, kuhu tehakse taotletava toetuse abil esialgne investeering. Lisaks peab toetuse saaja kinnitama, et kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest ei toimu sellest ettevõttest ümberpaigutamist, kuhu saadud toetuse abil on investeering tehtud.

Ümberpaigutamise mõiste on toodud komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 61a, mille kohaselt on ümberpaigutamine sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine ühest EMP lepingu osalisriigi ettevõttest (algne ettevõte) teise EMP lepingu muus osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse (toetatav ettevõte). Ümberpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmisele või vajadustele ning EMP-s asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad.

Seega on ümberpaigutamise tegemist sel juhul, kui on täidetud viis kumulatiivset tingimust: 1) sama või sarnase tegevuse üleviimine; 2) eelnimetatud üleviimine toimub ühest EMP liikmesriigist teise; 3) toode või teenus täidab mõlemas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet; 4) toode või teenus vastab mõlemas EMP liikmesriigis sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele; 5) EMP-s asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad.

Näiteks ettevõtja A tegutseb Eestis ja toodab vorsti ning taotleb investeeringutoetust seadmete ostmiseks. Samal ajal laiendab ettevõtja A oma tegevusala ka Läti ehk hakkab seal vorsti tootma (toode täidab sama eesmärgi), kuid jätkab oma tegevust ka Eestis (töökohad ei kao). Kuna samas või sarnases tegevusalas töökohad kaduma ei lähe, siis ei ole üks kumulatiivsetest tingimustest

täidetud ja seetõttu ei ole tegemist ümberpaigutamisega komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 61a tähenduses.

Lisaks täiendatakse andmete loetelu punktidega, mille kohaselt peab taotleja esitama andmed selle kohta, kas ta on autonoomne ettevõtja, partnerettevõtja või seotud ettevõtja ning kui palju tal on töötajaid. Kui taotleja kuulub kontserni, siis peab ta esitama andmed ka kontserni liikmete ja taotleja üle lepingu või muul alusel valitsevat mõju omava ettevõtja kohta. Nimetatud andmeid kasutatakse taotleja suuruse määramisel.

Eelnõu punktis 22 sätestatakse, et taotleja peab esitama majandusliku jätkusuutlikkuse hindamise mudeli (lisa 1) abil koondhinnangu arvutamiseks asjakohased bilansid ja kasumiaruanded, kui need ei ole kättesaadavad äriregistrist. Samuti esitab taotleja vajaduse korral kuue kuu finantsnäitajad. Kui taotlusvooru alguspäeva seisuga on taotleja majandusaasta kestnud vähemalt kuus kuud, siis see periood annab ettevõtja majanduslikust olukorrast täpsema ülevaate.

Eelnõu punktis 23 asendatakse viide kehtetule määrusele viitega kehtivale määrusele.

Eelnõu punktis 24 sätestatakse, et kui taotleja kuulub kontserni, siis peab taotleja esitama taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuni kolme majandusaasta kinnitatud konsolideeritud aruannete ära kirjad juhul, kui need ei ole kättesaadavad äriregistrist. Nimetatud aruannete ära kirjad esitatakse olenevalt sellest, mitu majandusaastat on tegutsetud, aga mitte rohkem kui kolme järjestikuse majandusaasta kohta. Muudatus, mille kohaselt kasutatakse edaspidi sõnu „taotluse esitamisele“, tagab nendele ettevõtjatele, kelle majandusaasta ei ühti kalendriaastaga, toetuse taotlemiseks paindlikumad tingimused. Täpsemalt on seletuskirjas nimetatud muudatust selgitatud eelnõu punkti 1 selgitava osa juures. Muudatus, mille kohaselt esitatakse eespool nimetatud aruannete ära kirjad üksnes juhul, kui need ei ole kättesaadavad äriregistrist, vähendab dokumentide arvu, mis tuleb taotlejal koos avaldusega esitada.

Eelnõu punktis 25 täpsustatakse määruse § 10 lõike 7 punkti 2 sõnastust, sätestades, et edaspidi peab taotleja esitama üüri- või rendilepingu ära kirja või kasutusvalduse lepingu ära kirja.

Eelnõu punkti 26 kohaselt ei pea taotleja tõendama investeringuobjekti aluse maa omandikuuluvust – PRIA kontrollib asjakohast õigust kinnistusraamatust. Kui taotleja kasutab maad hoonestusõiguse alusel, siis tuleb toetuse taotlemisel esitada seda õigust tõendava lepingu ära kiri. Nimetatud lepinguga koos tuleb PRIA-le esitada ka kõik lepingu lisad, sealhulgas asendi plaan.

Eelnõu punktis 27 täpsustatakse, et ehitise puhul tuleb esitada vähemalt kolm investeringuobjekti hinnapakumust. Nimetatud investeringuobjekti hinnapakumused esitatakse PRIA-le e-teenuse keskkonna kaudu.

Eelnõu punktis 28 täiendatakse määruse § 10 lõikega 11, sätestades, et kui toetust taotletakse ehitise ehitamiseks või sellise seadme soetamiseks, mille paigaldamiseks on vajalik ehitusseadustiku kohaselt ehitusluba või ehitusteatis, siis peab see olema kättesaadav ehitisregistrist. Nimetatud nõudega tagatakse, et investeringuobjekti kasutatakse sihtotstarbeliselt vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

Eelnõu punktis 29 sätestatakse taotluste menetlemise ajaperiood. Muudatus näeb ette, et PRIA peab menetlema taotlusi ja tegema taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse senisest lühema aja jooksul. Määruse § 14 lõike 7 kohaselt on taotluste menetlemiseks ette nähtud kuni 100 tööpäeva. Muudatuse kohaselt lühendatakse seda perioodi 20% võrra ning sätestatakse, et PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 80 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast. Sellisel määral taotluste menetlemise

aja lühendamine on võimalik tänu PRIA e-teenuse keskkonna kasutusele võtmisele. Selline muudatus tagab ettevõtjatele senisest paremad toetuse taotlemise tingimused.

Eelnõu punktis 31 täiendatakse loetelu selle kohta, milliseid kohustusi peab toetuse saaja täitma investeeringuobjekti sihipärase kasutamise perioodi lõpuni. Lisaks määruse §-s 15¹ loetletud kohustustele on toetuse saaja kohustatud teavitama PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest. Samuti peab toetuse saaja viivitamata teavitama PRIA-t asjaoludest, mis takistavad tegevuse elluviimist. Nimetatud kohustuse sätestamisega tagatakse, et toetusraha kasutatakse sihipäraselt ja investeeringuobjekti kasutatakse sihtotstarbeliselt vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni. ELÜPS-i § 111 lõikes 1 on sätestatud, et kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetusraha on eeskirja eiramise või hooletuse tõttu makstud alusetult, sealhulgas juhul, kui seda ei ole kasutatud sihipäraselt, nõutakse toetusraha toetuse saajalt, sealhulgas valikumenetluse korras valitud toetuse saajalt, otseselt või täielikult tagasi.

Eelnõu punktiga 32 muudetakse investeeringu elluviimist tõendavate dokumentide esitamise maksimaalset tähtaega, kui investeeringuobjekt ostetakse liisingulepingu alusel. Tagamaks, et PRIA jõuaks programmiperioodi lõppu jäävaid väljamakseid teha enne 2023. aasta 31. detsembrit, ja võimaldamaks PRIA-le ka kuludokumentide menetlemiseks mõistlik aeg, siis tuuakse nii abikõlblikkust tõendavate kuludokumentide esitamise kui ka omandiõiguse ülemineku tähtaeg varasemaks. See tähendab, et kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid peavad olema PRIA-le esitatud hiljemalt 30. juunil 2023. Täpsemalt on seletuskirjas liisingumaksete abikõlblikkuse tähtaja muutmist selgitatud eelnõu punkti 10 selgitava osa juures.

Eelnõu punktis 33 sätestatakse, et toetuse saaja peab kinnitama, et kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest ei toimu sama või sarnase tegevuse või selle osa ümberpaigutamist sellest ettevõttest, kuhu toetuse abil on tehtud investeering. See tähendab, et toetuse saaja võtab kohustuse, et selle ettevõtte sama või sarnast tegevust või selle osa ei viida üle teise ettevõttesse. Täpsemalt on seletuskirjas ümberpaigutamise tingimusi selgitatud eelnõu punkti 20 selgitava osa juures.

Eelnõu punktidega 34 ja 39 muudetakse investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamise (määruse § 16) ning enne kulutuste tegemist toetuse väljamaksmise sätteid (määruse § 18). Muudatused on seotud elektroonsele taotlemisele üleminekul – edaspidi toimub investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine vaid nimetatud veebikeskkonna kaudu.

Eelnõu punktis 35 kehtestatakse määruse § 16 lõike 1 punkt 4 uues sõnastuses, sätestades, et taotleja peab esitama ehitustegevuse kuluaruande iga ehitise kohta. Ehitustegevuse kuluaruanne on üheks investeeringu tegemist tõendavaks dokumendiks.

Eelnõu punktis 36 täpsustatakse määruse § 16 lõike 3 punkti 1 sõnastust, sätestades, et edaspidi peab taotleja esitama liisingulepingu ära kirja ja liisinguseme üleandmise akti ära kirja.

Eelnõu punktis 37 täpsustatakse viidet.

Eelnõu punkti 38 kohaselt koostab PRIA ehitustegevuse kuluaruande vormi ja avaldab selle oma veebilehel. Edaspidi esitab toetuse saaja täidetud ehitustegevuse kuluaruande vormi PRIA-le PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

Eelnõu punktiga 41 täiendatakse §-i 20 lõikega 2. Alates 2017. aastast välistatakse toetuse andmine Harju, Rapla ja Pärnu maakonnas algatatud maakonnaplaneeringu kohaselt määratava Rail Balticu raudteetrassi koridori jääval maal sellise tegevuse elluviimiseks, mille raames ehitatakse ehitised või tehakse muu investeering.

Vabariigi Valitsuse 12. aprilli 2012. a korraldusega nr 173 „Maakonnaplaneeringu koostamise algatamine Rail Balticu raudtee trassi koridori asukoha määramiseks“ algatati Harju, Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringu koostamine Rail Balticu raudteetrassi koridori asukoha määramiseks. Eelnõu koostamise ajaks on maakonnaplaneeringud kehtestatud.

Toetuse andmine ehitiste ehitamiseks või muu pikaajalise investeeringu tegemiseks, mille tegelik kasutamise aeg jääb raudtee ehitamise tõttu suhteliselt lühikeks, ei aita kaasa põllumajanduse konkurentsivõimelisuse parandamisele ehk toetuse eesmärgi saavutamisele. Seetõttu oleks toetuse määramine Rail Balticu trassi koridori jäävale maale tehtavateks investeeringuteks vastuolus toetuse andmise eesmärgiga ja seega tuleb seda selgelt välistada. Isegi kui toetuse abil ehitatud ehitist või muud investeeringut on võimalik säilitada ja sihipäraselt kasutada kolme või viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, võib toetuse abil seatud pikemaajaline eesmärk jääda ikkagi saavutamata.

Algatatud maakonnaplaneeringute kohaselt moodustub Rail Balticu raudteetrassi koridor raudteemaast ja selle kaitsevööndist (66 m) ning nihutamisruumist (olenevalt asukohast 142 või 42 m kummalgi pool raudteemaast ja kaitsevööndist). Toetust ei anta kogu Rail Balticu raudteetrassi koridori jääval maal tegevuste elluviimiseks. Kuigi n-ö nihutamisruumi jääv maa võib jääda puutumatuks, ei ole toetuse andmine sellel alal elluviidavateks tegevusteks õigustatud kahel põhjusel. Esiteks ei ole praeguseks hetkeks veel lõplikult teada, kuhu täpselt jääb raudteemaa (raudteetrassi täpne paiknemine selgub ehituse eelprojekti tulemuste alusel), ning teiseks peab arvestama ka raudtee ehituseks vajalike juurdepääsuteede ja ehitusmaterjali ladustamisplatside rajamise vajadusega. Muu investeeringu all on silmas peetud eelkõige pikaajaseid investeeringuid, mis on statsionaarselt maaga seotud ja mis eemaldamisel kaotavad suure tõenäosusega oma väärtuse. Liikuva tehnika ja seadmete esialgne paigutamine kõnealusele maale ei ole välistatud, küll aga peaks toetuse saaja ette nägema ettevõtte uue tegevuskoha, kus saab toetuse abil ostetud vara edasi kasutada.

Eelnõu punktiga 42 tunnistatakse kehtetuks määruse lisad 2, 3 ja 5. Muudatus on seotud eelnõu punktides 15, 27 ja 35 tehtud muudatustega.

Eelnõu punktis 43 kehtestatakse määruse lisa 4 uues sõnastuses.

Hindamiskriteeriumit 4.2 täpsustatakse joonealuse märkusega, et kõrgemad hindepunktid saab taotleja, kelle ettevõtte koosseisu kuulub ekspordi edendamise eest vastustav personal. Madalamad hindepunktid saab taotleja, kes ostab eespool nimetatud teenust sisse või kasutab emaetevõtte ekspordi edendamise eest vastutavat personali.

Hindamiskriteeriumit 5.1 täpsustatakse joonealuse märkusega, et kõrgemad hindepunktid saab taotleja, kes investeeringu tulemusena rajab täiesti uue ja tervikliku töötlemise või turustamise üksuse. Madalamad hindepunktid saab taotleja, kes investeeringu tulemusena koondab mitu töötlemise või turustamise üksust ühte kohta, sulgedes samal ajal olemasolevad töötlemisüksused.

Ülejäänud hindamiskriteeriumites tehtud muudatused on täpsustavad.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta,

nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469) ning komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Muudatused tagavad määruse rakendamisel parema õigusselguse. Muudatused loovad ettevõtjatele paremad ja selgemad tingimused toetuse taotlemiseks. Oluliseks muudatuseks on üksnes elektroonsele taotlemisele üleminek. Tulenevalt elektroonsele taotlemisele üleminekust ei pea taotleja enam koos avaldusega esitama nii palju lisadokumente, kuna asjakohastes dokumentides kajastatavad andmed muutuvad muudatuse tulemusel avalduse osaks ning nende andmete edastamine ja kajastamine koos avaldusega muutub lihtsamaks. Muudatus lihtsustab ühest küljest toetuse taotlemist, kuid teisest küljest vähendab toetuse taotlemiseks avalduse esitamise võimalusi (jääb vaid elektroonne taotlemine). Elektroonne taotlemine aitab kaasa taotluste kiirema ja ressursitõhusama menetlemise süsteemi rakendamisele. Taotluste tõhusam menetlemine ja erinevate protsesside lihtsustamine on nii toetuse saajate kui ka menetlejate huvides. Tänu elektroonsele taotlemisele lüheneb taotluste menetlemise aeg 100-lt tööpäevalt 80-le tööpäevale.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Tunnustatud tootjarühma põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise investeeringutoetust rahastatakse 85% ulatuses EAFRD-st ning 15% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ raames antavate toetuste kogueelarve programmiperioodil on 67 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 56,95 miljonit eurot ja Eesti riigi kaasfinantseering 10,05 miljonit eurot. Toetuse eelarve programmiperioodil kokku on 9,822 miljonit eurot.

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Eelnõu on koostatud koostöös PRIA-ga. Eelnõu esitatakse arvamuse andmiseks PRIA-le.